

# PSST... MATURA

## PYTANIE JAWNE 8 · MATURA USTNA 2027–2028

ANTYGONA · KONTEKST: DZIEJE APOSTOLSKIE, ROZDZIAŁ 5

### KRÓL KONTRA SIOSTRA

Pytanie jawne 8: Prawa boskie a prawa ludzkie. Omów zagadnienie na podstawie Antygony Sofoklesa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

### TEŻA W JEDNYM ZDANIU

Kiedy rozkaz władcy łamie uznawany przez bohaterkę obowiązek religijny wobec zmarłych, Antygona wybiera prawo boskie, nawet za cenę własnego życia.

### GOTOWE ZDANIA NA EGZAMIN

#### NA POCZĄTEK

„Antygona” ukazuje tragiczny konflikt prawa państwa z prawem boskim i pokazuje, że prawo ludzkie, które depcze sumienie, staje się tyranią.

#### NA ZAKOŃCZENIE, PO KONTEKŚCIE

Antygona i apostołowie z Dziejów Apostolskich wybierają posłuszeństwo Bogu bardziej niż ludziom, choć płacą za to wysoką cenę.

### PLAN ODPOWIEDZI KROK PO KROKU

1. Postaw tezę: Kiedy rozkaz władcy wchodzi w konflikt z obowiązkiem wobec bogów i zmarłych?
2. Wyjaśnij dekret Kreona: Dlaczego Eteokles otrzymuje pogrzeb, a Polinejkesowi go odmówiono? Jak Kreon uzasadnia decyzję?
3. Porównaj postawy sióstr: Dlaczego Ismena nie pomaga Antygonie? Co ujawnia decyzja Antygony?
4. Sprawdź granice władzy: Jak Haimon próbuje wpłynąć na Kreona? Dlaczego władca odrzuca jego argumenty?
5. Nie pomył kolejności finału: Co skłania Kreona do zmiany zdania i dlaczego ta zmiana nie ratuje Antygony?
6. Dodaj kontekst: Jak na zakaz głoszenia odpowiadają apostołowie w piątym rozdziale *Dziejów Apostolskich*?

**Chcesz mieć to pytanie z głowy?** W książce „Psst... matura” masz wszystkie 76 pytań: tezę, gotowe zdania, plan, pułapki i trening — a w tomie 2 wzorcowe wypowiedzi. Zajrzyj: [niekazmuliczyc.pl/psst/](https://niekazmuliczyc.pl/psst/)

# SPRAWDŹ SIĘ

Odpowiedz najpierw sam(a) — kierunek odpowiedzi zakryj kartką.

## 1. Postaw tezę — Kiedy rozkaz władcy wchodzi w konflikt z obowiązkiem wobec bogów i zmarłych?

**KIERUNEK ODPOWIEDZI** Antygona uznaje nakaz godnego pochowania brata za starszy i ważniejszy od dekretu Kreona. Świadomie łamie zakaz, bo nie chce sprzeniewierzyć się prawu boskiemu i obowiązkowi rodzinnemu.

## 2. Wyjaśnij dekret Kreona — Dlaczego Eteokles otrzymuje pogrzeb, a Polinejskowi go odmówiono? Jak Kreon uzasadnia decyzję?

**KIERUNEK ODPOWIEDZI** Eteokles bronił Teb, a Polinejskies sprowadził przeciw miastu obce wojsko. Kreon chce bronić porządku państwa i odróżnić obrońcę od napastnika. Zakaz pochówku jest jednak dla Antygony przekroczeniem granic ludzkiej władzy.

## 3. Porównaj postawy sióstr — Dlaczego Ismena nie pomaga Antygonie? Co ujawnia decyzja Antygony?

**KIERUNEK ODPOWIEDZI** Ismena obawia się kary i potęgi państwa. Antygona zna zakaz, lecz mimo to dokonuje obrzędu i później broni swojego czynu. Jej nieposłuszeństwo jest świadomą decyzją moralną.

## 4. Sprawdź granice władzy — Jak Haimon próbuje wpłynąć na Kreona? Dlaczego władca odrzuca jego argumenty?

**KIERUNEK ODPOWIEDZI** Haimon wskazuje, że władca może się mylić i powinien słuchać innych. Kreon obawia się utraty autorytetu. Jego upór zamienia troskę o państwo w obronę własnej decyzji.

## 5. Nie pomył kolejności finału — Co skłania Kreona do zmiany zdania i dlaczego ta zmiana nie ratuje Antygony?

**KIERUNEK ODPOWIEDZI** Po ostrzeżeniu Tejrezjasza Kreon próbuje naprawić swój błąd. Działa jednak za późno: Antygona, zamknięta w grobowcu, odbiera sobie życie, a Haimon umiera przy niej. Spóźnione odwołanie rozkazu nie usuwa skutków wcześniejszego upor.

## 6. Dodaj kontekst — Jak na zakaz głoszenia odpowiadają apostołowie w piątym rozdziale *Dziejów Apostolskich*?

**KIERUNEK ODPOWIEDZI** Piotr i apostołowie stawiają posłuszeństwo Bogu ponad zakazem wydanym przez ludzi. Zostają ubiczowani i wypuszczeni, lecz dalej nauczają. Tak jak Antygona uznają, że ludzkie polecenie nie jest najwyższym autorytetem, gdy narusza ich obowiązek religijny. Sytuacje i ich skutki są jednak różne.